

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 5/2010
20.1.2010

KIRKON HENKILÖSTÖ- JA TALOUSHALLINNON PALVELUKESKUKSEN
(HETA -HANKE) SUUNNITTELU JATKUU KEVÄÄLLÄ 2010

Kirkon henkilöstö- ja taloushallinnon kehityshanke (nk. HeTa -hanke) käynnistyi vuonna 2007 esiselvityksellä, joka valmistui marraskuussa 2007. Tämän jälkeen hankevalmisteluja on jatkettu monin eri tavoin.

Tässä yleiskirjeessä kuvataan kirkon henkilöstö- ja taloushallinnon palvelukeskuksen (HeTa) suunnittelun etenemistä syksyllä 2009 – keväällä 2010. Edellisen kerran HeTasta tiedotettiin yleiskirjeessä 2/2009.

Seurakunnilta pyydettiin lausunnot kesällä 2009

Kirkkohallitus pyysi kesällä 2009 mm. kaikilta seurakuntatalouksilta lausunnot koskien palvelukeskussuunnitelmaa. Määräaikaan 15.9. mennessä 276 seurakuntataloutta (84 %) antoi lausuntonsa.

Laajempi tiivistelmä lausunnoista löytyy osoitteesta www.evl.fi/hyvatkaytannot otsikon HeTa tilanne alta.

Seurakuntataloudet vastasivat kysymyksiin seuraavanlaisesti:

1. Onko mielestänne palvelukeskusmalli soveltuva henkilöstö- ja taloushallinnon työn osien keskittämiseksi ja työn kokonaiskehittämiseksi?
  - 45 % vastaajista piti mallia hyvänä, suurista 58 %.
2. Onko seurakuntataloutenne halukas käyttämään palvelukeskuksen palveluja?
  - 40 % oli halukkaita, suurista 50 %.
3. Mikäli ette ole halukas käyttämään palvelukeskuksen palveluja, miten järjestätte kirjanpidon ja palkanlaskennan tulevaisuudessa?
  - Eläköitymistä ei koeta ongelmalliseksi, koska seurakuntia pidetään houkuttelevina työnantajina.
  - Lisätään alueellista yhteistyötä lähiseurakuntien kanssa.
  - Palvelut ostetaan ostopalveluna esim. tilitoimistolta.

4. Onko lakimuutosehdotus ja organisointimalli mielestänne hyväksyttävissä?
  - Tätä ei juurikaan kannatettu, suurista kuitenkin 47 %.
5. Oletteko halukkaita toimimaan pilotteina?
  - 70 seurakuntaa ilmoittautui piloteiksi.

Mikkelin, Kuopion ja Helsingin hiippakuntien seurakunnat olivat kaikkein myönteisimpiä (62 – 75 % myönteisyys). Porvoon hiippakunnan seurakunnat olivat vähiten myönteisiä (vain 13 %). Karkeasti yleistäen voidaan sanoa, että pienet seurakunnat vastustivat palvelukeskuksen käyttöön liittyvää kustannusten nousua nykytilaan verrattuna, suuret seurakuntataloudet olivat enemmän vapaaehtoisuuden kannalla.

Kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskusmalli ja hankkeen etenemissuunnitelma valmistui lokakuussa 2009

Palvelukeskusmalli ja etenemissuunnitelma löytyvät osoitteesta www.evl.fi/hyvatkaytannot otsikon HeTa tilanne alta. Suunnitelmassa on otettu huomioon saadut lausunnot siltä osin kuin on kysymys pienten seurakuntien kustannusten noususta.

Suunnitelman mukaan palvelukeskusmalli tarjoaa seurakuntatalouksille kirjanpidon ja palkanlaskennan palveluita kuten osto- ja myyntilaskujen käsittelyä, kirjanpitoa, tilinpäätöksen valmistelua, maksuliikennettä, palkanlaskentaa ja matkailaskujen käsittelyä. Palvelut ovat standardoituja, mutta erikokoiset asiakkaat huomioidaan eri palvelutuotteiden ja -tasojen avulla. Palvelut taataan sekä suomen että ruotsin kielellä. Seurakuntatalouden ja palvelukeskuksen kesken allekirjoitetaan palvelusopimus, jolla ohjataan yhteistyötä ja varmistetaan yhdenmukaiset odotukset osapuolten välille. Hinnoittelu on aiheuttamisperiaatteen mukainen. Suunnitelmassa ehdotetaan pohdittavaksi pienille seurakunnille tukipakettia siirtymävaiheessa. Kirkolliskokous päättää palvelukeskuksen hinnoittelun periaatteista vuosittain.

Palvelukeskus on juridisesti Kirkkohallituksen erillisyksikkö, jota ohjaa johtokunta, jonka edustajista vähintään kolmasosa on asiakasseurakunnista. Palvelukeskuksella on 4–6 alueellista toimipistettä, jotka ovat kukin keskittyneet yhden tai muutaman prosessin käsittelyyn. Poikkeuksena ovat ruotsinkieliset palvelut, jotka tuotetaan yhdessä toimipisteessä. Lopulliset toimipisteiden sijaintipaikat valitaan hankkeen yksityiskohtaisessa suunnitteluvaiheessa.

Organisaatorakenne on palvelukeskuksessa mahdollisimman matala ja keskitetty. Palvelukeskuksen lopullinen koko siirtymävaiheen jälkeen (2017) on enintään n. 225 henkilötyövuotta sisältäen 35 henkilötyövuotta hallintoa.

HeTa -hanke tuo nykytilaan verrattuna koko kirkon tasolla noin 5 miljoonan euron (n. 20 %) vuosisäästöt kirjanpidon ja palkanlaskennan käyttökustannuksissa vuoteen 2017 mennessä. Säästöjen on oletettu syntyvän eläköitymisen hyödyntämisestä ja IT -kustannussäästöistä. Noin 38 % (vuodenvaihe 2009–2010) kirjanpidon ja palkanlaskennan henkilöstöstä on yli 55-vuotiaita. Kustannus/hyötylaskelmat on toteutettu varovaisuuden periaatetta noudattaen sekä nykytilaa, palvelukeskusmallia että investointeja koskevissa oletuksissa.

Seurakuntakohtaisesti säästöpotentiaali kirjanpidon ja palkanlaskennan käyttökustannuksissa on nykytilaan verrattuna 15–30 %. Pienille seurakunnille kustannusten säästöpotentiaali on rajallinen, paitsi jos yksi taluspäällikkö hoitaisi tulevaisuudessa useamman pienen seurakunnan talousasiat. Kuitenkin pienten seurakuntien taluspäälliköiden työ tehostuu vapauttaen aikaa talousohjaukseen (esim. hankinnat, sijoitusvarallisuuden hoito ja taloussuunnittelu).

Palvelukeskuksen toteuttamisen merkittävimmät riskit liittyvät hankehallintaan, projektikulttuuriin sopeutumiseen, kommunikointiin ja säästöjen toteuttamiseen seurakunnissa. Palvelukeskuksen toimintavaiheessa riskeinä ovat erityisesti kulttuuri- ja toimintatapamuutosten epäonnistuminen sekä roolien ja vastuiden epäselvyys. Nykytilan jatkamisen keskeisimmät riskit liittyvät seurakuntien heikentyneeseen taloudelliseen tilanteeseen. Nykytilan jatkamisen lopputuloksena seurakunnat saattavat joutua toteuttamaan säästöjä ydintoiminnoista ja toiminnan kehittämisestä. Ilman keskitettyjä toimenpiteitä säästömahdollisuudet ovat rajalliset.

IT-asioiden valmistelu

Osana HeTa-hankevalmistelua palvelukeskuksen toiminnallisia ja teknisiä vaatimuksia on määritelty tarvittavaa tietojärjestelmäkokonaisuutta ajatellen.

Työryhmään kuuluivat projektipäällikkö Anne Saloniemi (pj), taluspäällikkö Ingeborg Flythström (Siuntion srky), tietohallintopäällikkö Erkki Heikkinen (Espoon srky), taluspäällikkö Irma Hokka (Turun ja Kaarinan srky), taluspäällikkö Mona Lindfors (Ruotsinpyhtään srk), tietohallintopäällikkö Pentti Pekkarinen (Oulun srky), järjestelmäsuunnittelija Juha Sjöberg (Hki srky), tietojärjestelmäpäällikkö Jukka Tamminen (Kirkkohallitus), henkilöstöpäällikkö Päivi Venäläinen (Kirkkohallitus) ja tietohallintopäällikkö Martti Ängeslevä (Kuopion srky). Deloit-ten konsultit avustivat tehtävässä.

Lisäksi pienryhmässä valmisteltiin HeTa-arkkitehtuurikuvaus helpottamaan palvelukeskuksen ohjelmakokonaisuuden hahmottamista.

Määrittelyistä pyydettiin lausunnot seurakuntatalouksilta (Lohja, Rovaniemi, Lahti, Joensuu, Salo, Porvoo, Jyväskylä, Kouvola, Rauma ja Mikkeli). Määrittelyjä täydennettiin saatujen kommenttien pohjalta.

Arkkitehtuurikuvaus ja IT-määrittelyt ovat osa palvelukeskuksen sovelluskokonaisuuden hankintavalmistelua.

Kirkkohallituksen täysistunto lokakuussa 2009

Kirkkohallituksen täysistunto käsitteli kokouksessaan 20.10.2009 HeTaan liittyvää lakiesitystä. Täysistunnossa todettiin, että kysymys on kokonaistaloudellisesti edullisesta ratkaisusta. Palvelukeskusajattelun tavoitteena on saada vuositasolla aikaan säästöjä nykytilaan verrattuna, jotka säästöt on mahdollista ohjata seurakuntien ydintoimintaan.

Esitys palautui kuitenkin jatkovalmisteluun siten, että täysistunto käsittelee esitystä seuraavan kerran kokouksessaan 30.3.2010. Jatkovalmisteluun osallistuvat täysistunnon jäsenet Matti Ilveskoski ja Veikko Väisänen. Ydinkysymykseksi nousi ratkaisun löytäminen pienten seurakuntien kustannusten nousuongelmaan. Niin ikään on välttämätöntä käydä saadut lausunnot yksityiskohtaisesti läpi ja keskityttyä muutosviestintään ilmeisten väärinkäsitysten poistamiseksi. Edelleen täysistunnossa todettiin, että prosesseja on syytä vielä tarkentaa sekä selvittää arvonalisäverokysymys.

Kirkolliskokous marraskuussa 2009

Talousvaliokunta totesi mietinnössään nro 4/2009 HeTasta seuraavaa. "Kirkkohallitus palautti Heta -hankkeen lokakuussa jatkovalmisteluun. Talousvaliokunta pitää tärkeänä kirkkohallituksen esiin nostamien asioiden selvittämistä ja hankkeeseen liittyvien laskelmien varmistamista. Lisäksi talousvaliokunta katsoo, että kirkolliskokoukselle tulee antaa riittävä aika Heta -hankkeen käsittelyyn. Jatkovalmistelulle myönnettiin aikaa maaliskuun 2010 loppuun ja tavoitteena on tuoda esitys kirkolliskokoukselle keväällä 2010."

Palvelukeskuksen suunnitteluun ja pilotointiin varattiin 500.000 euroa vuosille 2010 ja 2011.

HeTan eteneminen keväällä 2010

A. Esiselvityksen jatkovalmistelu

Hankkeen ohjausryhmä jatkaa työskentelyään. Ryhmässä ovat kirkkoneuvos Leena Rantanen (pj), projektipäällikkö Anne Saloniemä, täysistunnon jäsenet Matti Ilveskoski ja Veikko Väisänen, taloussuunnittelupäällikkö Maija-Liisa Hietakangas, tietohallintojohtaja Aimo Karjalainen, työmarkkina-asiamies Katariina Kietäväinen ja hallintopäällikkö Mikko Tähkänen sekä Sitrasta kutsuttuna asiantuntijana ohjelmajohtaja Antti Kivelä. Konsulttina jatkaa edelleen PricewaterhouseCoopers (PwC). Ohjausryhmän tehtävät ovat seuraavat:

1. Kustannusjakomallin ja pienten seurakuntien tukipaketin uudelleen määrittely.
2. Seurakuntien ulkoistuskokemusten selvittäminen (Pyhtää, Karvia, Haapajärvi, Kihniö).
3. Hetan seurakuntavaikutusten selvittäminen (12 eri kokoista seurakuntataloutta).
4. Kustannus/hyötylaskelmien ja etenemissuunnitelman päivittäminen.

B. Prosessien tarkentaminen

Palvelukeskuksen prosessien kuvaus – työryhmän työskentelyaikaa jatkettiin 30.3.2010 saakka. Työryhmän kokoonpano on seuraava: projektipäällikkö Anne Saloniemä (pj), talousjohtaja Arja Ahonen (Oulun srky), henkilöstöpalvelupäällikkö Marja Jakobsson (Espoon srky), talouspäällikkö Ingeborg Flythström (Siuntion srky), taloussuunnittelupäällikkö Maija-Liisa Hietakangas (Kirkkohallitus), talouspäällikkö Irma Hokka (Turun ja Kaarinan srky), talouspäällikkö Marja-Liisa

Nore (Espoon srky), talouspäälikkö Pirkko-Liisa Raittinen (Asikkalan srk) ja taloussihteeri Mirja Stenroos (Heinola srk). Konsulttina jatkaa edelleen Deloitte. Tehtävät ovat seuraavat:

1. Prosessien ja seurakuntiin jäävän talous- ja henkilöstöhallinnon työn sisällön tarkentaminen.
2. Seurakuntiin jäävien ja niistä poistuvien tehtävien määrittely.
3. Seurakuntien ja palvelukeskuksen työnjaon tarkentaminen.

C. Lainmuutosesityksen viimeistely

Juridiikkatyöryhmä jatkaa työskentelyään. Työryhmään kuuluvat projektipäälikkö Anne Saloniemi (pj), lakimiesasessori Tuija Alatalo (Kuopion tuomiokapituli), työmarkkina-asiamies Pauliina Hirsimäki (Kirkkohallitus), hallintojohtaja Antti Jääskeläinen (Rovaniemen srk), lakimiesasessori Matti Mäkinen (Turun tuomiokapituli), hallintopäälikkö Mikko Tähkänen (Kirkkohallitus) sekä kirkkoneuvos Pirjo Pihlaja.

Tämä ryhmä valmistelelee myös ennakkopäätöspyynnön arvonlisäveroasiassa.

Asian hallinnollinen eteneminen

Kirkkohallituksen täysistunto käsittelee kokouksessaan 30.3.2010 esitystä.

Kirkolliskokoukseen esitys tuodaan toukokuussa 2010.

Lisätietoja projektipäälikkö Anne Saloniemi puh. 050-440 9044.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Leena Rantanen